

Історія села Велике Поле

1870 рік- перша згадка про Велике Поле

1917- населення налічувалося 500 чоловік.

1925- Велике Поле увійшло до Березнівської гміни Костопільського повіту.

1930-40 роки- територію села заселили галичани та поляки.

17 вересня 1939- село позбавилось влади уряду Польщі.

27 жовтня 1939- встановлення радянської влади.

1940- створена перша артіль.

20 липня 1941 рік – Велике Поле визволене від фашистів .

1953 рік- укрупнення колгоспу «Україна».

1974- об'єднання колгоспу «Україна» та колгоспу ім.. Фрунзе, голова Огороднік Федір Дмитрович.

2000 рік – колгосп перейменований у селянсько-фермерське господарство «Україна».

23 жовтня 2010 року –відбувся пуск газорозподільного пункту.

До 70-х років XIX століття на місці сучасного населеного пункту були суцільні ліси , які належали панам Рябчинським .

Серед лісів був великий простір, вільний від дерев. Цей простір стали називати полем. В 1870- роках, коли з'явилися перші поселенці, це поле стало розширюватися шляхом кочування лісів. Поступово невелике село розширилося до великого, звідси і назва населеного пункту Велике Поле.

Першими поселенцями були українці , німці, що поселилися колонією на землі, купленій у поміщика Рябчинського. Переміщення населеного пункту не відбувалося , на прилеглих до населеного пункту з'явилися хутори Замостище, Мала Купля, Велика Купля.

Жителі поділялися на селян –багачів, селян-середняків, селян –бідняків, селян-орендарів і батраків.

У поміщика Рябчинського було 300 гектарів ,яку він здавав в оренду на 10-30 років , а частину розпродав дрібним и земельними наділами.

В минулому населення займалося виготовленням паленої цегли. Було дві цегельні. Одна з них належала німцю Гольдгрубу, а друга- поляку Вуйціку.

У населеному пункті до 1917 року було 2000 гектарів землі, з якої 300 гектарів належало поміщикові , 300 куркулям, 700 га біднякам.

Селяни платили податок на землю державі , а селяни-орендатори – орендну плату поміщикові. Наймити наймалися до поміщика і куркулів на рік або на період сезонних робіт. Робочий день тривав із сходу до заходу сонця.

В зв'язку з тим , що населений пункт до 70-х років XIX століття не існував, то спогади про історичні події 1648-1654 рр., 1812р., 1848., і 1861р. не знайшли місця на цій території.

Повстань у Великому Полі проти царизму та куркулів не було. Страйковий рух сільськогосподарських робітників не мав місця на цій території. Трудящі не брали участі у революційній боротьбі. В час Лютневої революції, революційні події в селі не проходили. Участі селяни в громадянській війні та жовтневій революції не приймали. З 1925 року Велике Поле відносилось до Березнівської гміни Костопільського повіту.

У 1930-40 роках територію почали заселяти жителі Галичини та Польщі. На території села почали виникати осередки культурного життя з католицькими традиціями.

17 вересня 1939 року Червона Армія Визволила містоРівне , одночасно село Велике Поле позбавилось влади уряду Польщі. 26 вересня 1939 року управління в селі перейшло у відання Селянського Комітету.

27 жовтня 1930 року Народні Збори Західної України проголосили встановлення радянської влади. В селі була створена Рада депутатів трудящих (31.10.1939р.).

Першим головою сільської ради був Семен Андрійович Чухрай. Націоналізація не проводилась, бо на той час поміщицька організація володінь на території населеного пункту не було. Комсомольська організація виникла в жовтні місяці 1949р. і сприяла зміцненню місцевих органів державної влади і встановлення колгоспного ладу. Партійна організація виникла 10 березня 1954 року.

Перша артіль була створена весною 1940 р. об'єднавши землі бідного селянства. В артіль було об'єднано 34 двори. Ініціатори колгоспного руху були Гапон М.Ф. , Чухрай С. А., Яремкевич І. О.

Загальна чисельність населення в 1939 році становила 1051 чоловік, кількість дворів- 265.

На початку ВВ війни жителі населеного пункту участь в оборонні не приймали. Евакуації вглиб країни не проводилось.

Боротьба селян за поділ землі не носила гострого класового характеру, бо були вільні землі тих німців , які були вглиб Росії в 1941 році.

Село було окуповане німецькими загарбниками 20 липня 1941 року , а визволене 7 січня 1945 року. Цього числа в селі відбувся двохгодинний бій частин Радянської Армії з фашистами , внаслідок якого село було визволене від окупантів.

В селі було зруйновано 15 хат , забрано колгоспні коні, зерно з колгоспної комори. Становище населення під час окупації було дуже тяжким . Німецькі власті призначали непосильні натуральні і грошові податки. Крім того , під час наїздів грабували місцеве населення.

За період окупації було вивезено в Німеччину на каторжні роботи 97 чоловік. Збитки нанесені німецькими окупантами населено пункту становили: 148 тис. карбованців.

Безпосередньої участі в партизанському русі місцеве населення не приймало. Участь у визволенні окупованих українських земель від німецько-фашиських загарбників приймали:

Басюк Степант Олексійович
Євгеюк Адам Бенедиктович
Мікульський Євстахій Васильович

В після воєнні роки збудовано станцію на 35 кВт , медпункт, клуб, швейна майстерня, магазин і 24 будинки колгоспників.

Націоналізація не проводилась, бо на той час поміщицької організації володінь на території населеного пункту не було. Комсомольська організація виникла в жовтні місяці 1949р. і сприяла зміцненню місцевих органів державної влади і встановлення колгоспного ладу. Партійна організація виникла 10 березня 1954 року, секретарем первинної парторганізації був обраний Шуклінов. Основне завдання , яке вирішувалось організацією піднесення колгоспного господарства і виховання радянських людей. Місто Березне допомагало с. В.Поле посилкою на село спеціалістів сільського господарства і техніки. Шефської допомоги з інших республік не було.

Колективізацію в селі завершено в 1948 році. У 1953 р. відбулося укрупнення колгоспу . Укрупнений колгосп називався «Україна». На час заснування колгоспу було всього 180 колгоспників. Трудовий героїзм проявлявся в час заготівлі місцевих добрив, посівної кампанії, в цей час проводились комуністичні суботники і недільники. Неписемність і мало-писемність була ліквідована в 1950 році.

У Великому Полі була розміщена центральна садиба колгоспу «Україна». У 1974 році відбулося об'єднання колгоспу «Україна» і Колгоспу ім. Фрунзе (Яблунне) .Першим головою якого став Огородник Федір Дмитрович.

В роки Радянського Союзу 41 чоловік з працівників колгоспу були нагородженні Ленінськими медалями. Г.М.Лазуцька була делегатом ххlv зїзду Комуністичної партії України. І.П. Сова , завідуючий тваринницькою фермою Удостоєний ордена Трудового Червоного Прапора.

Починаючи з1945 року головами сільської ради с.Велике Поле були:

Калитка Володимир
Хмілевський Роман
Кокорило Богдан
Басюк іван

Сільковський Іван

Тибель Тетяна

Клімов Сергій

Толочик Зоя Володимирівна- нинішній сільський голова.

21 жовтня 2010 року в селі вперше запалав голубий вогник , якого місцеві жителі чекали впродовж багатьох років. Село є тридцять третє із пядисяти п'яти сіл району, яке одержало блакитне паливо. Після відкриття ГРП перший блакитний вогник запалав в оселі Миколи та Яни Мацько, які два роки тому залишились сиротами.

Рослинний та тваринний світ Великого Поля.

Місцевість населеного пункту має рівниний характер, поблизу протікає річка Слuch. Найбільша віддаль окраїн села до сільської ради 5 км. Віддаль до районного центру – 18 км, до автобусної станції-10 км. Відаль до найбільш значущого економічного центру Львова- 250 км.

Тваринний світ представлений ссавцями: вовк, норка, борсук, лисиця, заєць-русак, тхір польовий, куниця лісова та камяна, білка, дикі свині, олені. З птахів гніздяться такі порівняно рідкісні птахи , як глухар, рябчик, тетерів.

З шкідливих тварин поширені переважно миловидні гризуни.

У лісах ростуть такі породи дерев : ялина, сосна, дуб, граб, липа, вільха, береза, клен, ясен, осика, дика груша та яблуня, крушина, бересклет.

Багате село на лікарські трави : конвалія, котячі лапки, звіробій, безсмертник, подорожник, наперстянка, валеріата та ін..

На полях переважають такі буряни: польова берізка, пирій, молодяк, буряк, лобода.

У лісах і чагарниках ростуть такі гриби та ягоди: підберезники, підосичники, бабки, грузди, лисички, сиріжки, білі гриби, масляки, синючки, опеньки.

Ягоди: малина, суниця, чорні ягоди, брусниця, ожина, клюква.

З тварин використовуються зайці на м'ясо та хутро, ліс використовується як будівельний матеріал та дрова.

З корисних копалин є тільки глина- каолін.

Лесків І.М.

2010 р.

